

Parels Liberteyt

Antoon De Waele “Tussen kunst en kitsch”

Antoon heeft een bronzen beeldje en een klein kleurrijk schilderij meegebracht, voorwerpen die perfect zijn wonderlijke verhaal illustreren. Hoewel ons verteld wordt dat Antoon soms verward kan zijn, vertelt hij ons zonder aarzeling zijn wonderlijke verhaal en merken we op geen enkel moment iets van zijn verwardheid.

“Ik werkte vroeger als chauffeur bij de reiningsdienst, nu Ivago. Wij gingen vaak inboedels ophalen van mensen die gestorven waren of naar een home verhuisden. Dat was meestal een grote hoeveelheid van meubels, schilderijen, beelden, boeken, enzovoort. Mijn collega's sjouwden alles in de container, terwijl ik daar hoog in mijn cabine zat en een goed overzicht had. Zo zag ik dat er vaak veel mooie dingen in de container verdwenen. Ik vond dat zonde en zag daar wel mogelijkheden in. Maar we mochten zelf niets meenemen, dat was verboden. Dus ik ging naar die mensen toe en zei: 'Dat stuk interesseert mij, ik wil het graag overkopen. Hou het langs de kant en ik kom er vanavond om'. Dat vonden de mensen natuurlijk goed, ze waren al blij dat ze er nog iets voor kregen. Als ze vroegen hoeveel ik wou betalen, zei ik altijd: 'Hoeveel wil je ervoor?' en meestal was dat maar een fractie van wat het werkelijk waard was.”

“In het begin volgde ik vooral mijn gevoel: wat ik mooi vond, kocht ik. Maar ik ging me meer en meer informeren: ik kocht boeken over kunst, ik ging naar veilingen en tentoonstellingen en leerde mensen in het wereldje kennen. Ik kreeg een goed inzicht wat van waarde was en wat niet.”

Zo leefde Antoon in twee totaal verschillende werelden: hij bleef zijn hele carrière chauffeur bij Ivago, terwijl hij meer en meer een echte kunstkenner werd en meecirculeerde in de kunst- en antiekwereld. “In het begin was zijn vrouw ertegen 'al die spullen en al dat stof dat dat meebrengt'. Maar later begon ze ook van mijn verzameling te houden en nu mag er niets meer weg!”

Antoon en zijn gezin werden er ook financieel beter van. Het schilderijtje dat hij ons toont, een gezicht op de Sint-Antoniusskaai in Gent, van een zekere Duvel, is werkelijk prachtig. Antoon zegt nonchalant: “Ik kon ook een Permeke meegebracht hebben, hoor, maar dat was wat te groot en te zwaar om naar hier te dragen.” Het mooiste stuk dat Antoon ooit verkocht heeft, was een beeld van George Minne. Als we voorzichtig naar de prijs vragen, antwoordt Antoon fijntjes: “Ik ga dat niet zeggen, maar wat ik wel kan vertellen, is dat ik mij er een auto voor gekocht heb...”

Momenteel staan alle spullen in het ouderlijk huis, waar niemand meer woont en waar niemand komt. Het is als in een museum zonder bezoekers... En ook wij kunnen helaas het museum niet bezoeken, maar gelukkig kennen we nu wél het verhaal erachter. Bedankt Antoon!

Eddy Symynck “Vaders en voetbal”

Een van de jongere bewoners en zeker één van de kwikste is Eddy. Hij vertelt ons dat hij altijd sportief geweest is. “De eerste sport die ik beoefende, was zwemmen. Mijn vader bracht mij elke week naar het zwembad voor de training en ik zwom ook wedstrijden, maar eigenlijk deed ik het niet graag. Ik wou liever voetballen. Dat was goed voor mijn vader en op mijn veertien jaar ging ik voor de eerste keer trainen bij La Gantoise (AA Gent). Ze zagen direct dat ik talent had en de week erop werd ik al geselecteerd voor de eerste ploeg in mijn leeftijdscategorie, de kadetten.”

Eddy herinnert zich die dagen op het voetbalterrein nog goed: “Ik was het kleinste baasje op het veld. Ik had maar één paar voetbalschoenen, dat was toen met metalen noppen die je er moest opvijzen. Toen waren de ballen van leer en echt zwaar, zeker als het geregend had. Dan wreven we de bal in met olie. Zo'n zware bal op mijn hoofd kon echt zeer doen bij een kopbal. De trainingen waren toen erg zwaar, maar ook zeer plezierig. Zeker in de kleedkamer nadien heb ik mij goed geamuseerd met de kameraden. Ik speelde o.a. met Gilbert De Grootte, die later een bekende

voetballer is geworden.”

Eddy toont ons mooie ploegfoto's van zijn tijd bij La Gantoise en inderdaad, de kleinste van de hoop, is Eddy. Toch kent het verhaal van de talentvolle Eddy geen happy end, je ziet dat hem hem nog steeds wat zwaar valt het vervolg te verwoorden: “Mijn vader was een verlegen man, daarom gingen we na de training of match nooit mee naar de cafetaria iets gaan drinken. Maar het was wel daar waar de ploegopstelling voor de volgende dag werd bepaald, door de ouders tussen het pintelieren door. Maar dat was niets voor mijn vader. Ik begreep dat ook en ik nam hem niets kwalijk, maar het gevolg was wel dat ik niet veel meer opgesteld werd in de ploeg. Dat beviel mij natuurlijk niet en ik wou naar een andere ploeg gaan. Maar op mijn 19 jaar moest ik naar het leger. Nadien ben ik nog in Sint-Amandsberg gaan voetballen, maar daar viel het tegen. Ik ben er na één jaartje al gestopt, op mijn twintigste al... Eigenlijk is dat zeer jammer, want ik denk dat er meer in gezeten had... Maar mijn hart ligt wel nog steeds bij de Gantoise en ik ben nog steeds supporter!”

Monique Ballegeer “Breien op de boerderij”

Monique heeft een breiwerkje meegebracht, het onderste deel van een trui waar ze mee bezig is. Monique heeft haar hele leven veel gebreid. Ze heeft zes kinderen en voor iedereen maakte ze warme truien, mutsen, sokken, wanten,... Dat was goedkoper dan de kleding in de winkel. Ze leerde het breien al jong van haar mama en op school. Monique groeide op in een warm gezin op een boerderij in Oedelem. Het getik van de breinaalden was het geluid van haar jeugd:

“Mijn mama breide ook heel graag. Vaak zaten we samen te breien, in de living, met onze voeten op de Leuvense stoof, beetje praten, het getik van de naalden. Dat was heel rustig en gezellig. We maakten kleren voor iedereen van het gezin, maar ook op bestelling. Mensen kwamen bij ons voor sokken te stoppen en zo, maar vooral om truien te breien. We verdienden daar een centje mee.”

“Ik ben tot mijn 14 jaar naar school geweest, daarna werkte ik op de boerderij. Ik vond dat heel fijn, zo tussen de dieren zijn en op het land werken. We hadden een lief boerenpaard, waarmee ik op het land reed. Ik hielp met de koeien melken, met strobalen maken,...”

“Op zondag mocht ik uitgaan naar de BJB (de BoerenJeugdBond). Dat was theater, dans, een beetje babbelen met mijn vriendinnen en nichten. Ik keek daar altijd naar uit, maar we moesten wel altijd om zeven uur thuis zijn om de koeien te melken. Het was wel jammer dat, als de ambiance begon, we naar huis moesten.”

“Een van de mooiste periodes op de boerderij was het oogstfeest in september. Dat was een feest voor iedereen die geholpen had met de patattenoogst: samen de aardappelen rooien en dan gooiden we ze in een grote kuil met wat bloem over om te bewaren. Daarna was het feest met stapels pannenkoeken!”

“Ik heb mijn ouders altijd graag geholpen en ook toen ik al getrouwd was, hielp ik nog veel op het land en met de dieren. Mijn man en ik wilden de boerderij wel overnemen, maar dan werd mijn man ziek. Hij kreeg een bloeding achter zijn oog, waardoor hij niet goed kon zien, dus boeren gingen niet meer. Mijn broers zagen het niet zitten om de boerderij over te nemen. Na het pensioen van mijn ouders is de boerderij verkocht. Mijn man en ik zijn van Oedelem naar Gent verhuisd om werk te vinden. Mijn man is dan bierhandelaar geworden, hij reed met biervaten van de brouwerij naar de cafés. Dat was zwaar werk. Ze vroegen hem natuurlijk vaak binnen om een pintje te drinken. Maar dat wou mijn man niet altijd, hij is dan zelfstandig gaan werken, zo had hij meer vrijheid.”

“Mijn man komt me elke dag bezoeken hier in het woonzorgcentrum. En ik brei nog altijd, net zoals toen met mijn mama aan de stoof...”

Leon: “Fietsen na de oorlog en langs 11 steden”

Leon is ziek en draaierig, dus we bezoeken hem in zijn kamer waar hij op bed kan blijven liggen. Hij heeft zich verheugd op het gesprek en is goed voorbereid: hij heeft zijn zoon enkele voorwerpen die zijn verhaal illustreren bij elkaar laten zoeken in de garage. Voor ons ligt een reispaspoort, een stapeltje foto's en een wielerpetje. Leon steekt van wal:

“Ik ben geboren en getogen in Sint-Pieters-Leeuw. Eén van mijn eerste avonturen was een fietstocht van Brussel naar Nederlands Valkenburg georganiseerd door de school. Ik was 18 jaar en samen met 5 andere leerlingen vertrokken we in de zomer van 1948. Het was de eerste keer dat ik uit Brussel wegging. We hadden toen nog een paspoort nodig om Nederland binnen te mogen. Dat heb ik hier bij.”

Leon toont zijn paspoort, deels in het Frans, deels in het Nederlands met één stempel van de Nederlandse douane en een afgesloten portretfoto van Leon.

“In Nederland waren er nog rantsoenen. Bij de start kregen we een heel reeks zegeltjes mee om eten te kopen. Die gaven we aan de gastheren waar we logeerden. Vaak was dat op een boerderij. Ik herinner me nog dat we in Kaberg in een prachtige schuur sliepen, dat was heel netjes. Er logeerden tegelijkertijd ook Nederlandse leerlingen, maar die moesten in de varkensstal slapen.”

“Door de rantsoenen hadden we zelf ons eten meegebracht dat moeilijk te krijgen was, chocolade bijvoorbeeld. Maar al die chocolade was tijdens de eerste nacht al verdwenen, die Nederlandse jongeren hadden het gestolen. Tsja, ze hadden het zo lang niet gegeten waarschijnlijk.”

“Wij, Belgische studenten, hadden allemaal een nieuwe fiets gekregen voor de tocht. Dat waren zeer zware fietsen, zeker met de bagage erbij. Da moet samen toch zo'n 50 kilo gewogen hebben. Die Nederlanders waren wel allemaal jaloers op onze fietsen, ze hebben daar veel gevraagd of ze onze fiets mochten overkopen, maar dat ging natuurlijk niet: hoe moesten we anders thuis geraken?”

“We zijn van Baarle-Hertog dan verder naar Rotterdam gefietst. Die stad was helemaal plat gebombardeerd, ook het voetbalstadion, dat ze toen aan het heropbouwen waren. Overal in de stad waren wegenwerken, we konden vaak niet goed passeren. Ik herinner me dat we daarom eens door een voetgangerstunnel mochten met onze fietsen, maar dat we toen de hele tunnel blokkeerden omdat onze bagage zo breed was en niemand meer door kon.”

“De laatste avond van onze reis besloten we een cadeau te kopen voor Guus, de conciërge van onze school die de reis georganiseerd had. We kozen voor een fles jenever dat we in het nabijgelegen café zouden kopen. Maar niemand van ons wou daarnaartoe. Ik was Chinese vrijwilliger. In het café vroeg ik dus direct een fles jenever, maar van de waard moest ik eerst een pintje drinken. Dat deed ik tegen mijn goesting en dan kreeg ik eindelijk die fles jenever. Bij onze aankomst gaven we dat aan de huisbewaarder die heel blij was met het gebaar. Achteraf liet hij ons wel weten dat de jenever aangelengd was met water en 'smaakte naar pompwater'.”

Bij Leon draait het allemaal om de fiets, dat zegt hij ook zelf... Na de fietstocht door Nederland krijgt Leon de smaak goed te pakken. Hij vertelt over een andere memorabele fietsreis begin jaren '80. “Als 50-er heb ik nog een grote fietstocht gemaakt, de elfstedentocht. Dat was dezelfde tocht die de schaatsers reden, in achttien langs 11 steden in Friesland. Wij vertrokken in Bolsward. Er stond een hevige Noordwestenwind, het regende en het was koud: echt bar weer. In elke stad moest je stoppen voor een stempel. Ik probeerde mee te rijden met het peloton, maar ik was te moe, het waren moeilijke omstandigheden. Maar overal werd je begroet door supporters en was er ambiance: vlagjes, kraampjes met drank en eten en van die Hollandse hoempapa-muziek. Ik wou vroeg gaan slapen, maar alle hotels waren natuurlijk volgeboekt. Uiteindelijk vonden we er nog één dat er heel goed uitzag en we waren verbaasd dat er nog kamers vrij waren. Maar eenmaal geïnstalleerd hadden we het door: het lag naast een discotheek! Ik kan zeggen dat ik niet veel geslapen heb die nacht!”

“Ik ben mijn hele leven blijven fietsen, ik zat in een wielclub en ik stippelde altijd de routes uit. Ik stond erom bekend dat ik elk baantje en wegje kende. Eens kwam een belangrijke kerel, een CEO denk ik, naar mij en vroeg of ik die routes wou uittekenen op een kaart, hij zou me er goed voor betalen. Maar ik heb dat geweigerd: ik ken wel alle baantjes, maar geen enkele straatnaam!”

“Ik heb veel plezier gehad op de fiets en vele avonturen beleefd. Het heeft me echt deugd gedaan om erover te vertellen. Bedankt om te luisteren!”